

ПРОКУРОРИ ПРАЦЮЮТЬ НА ПОПЕРЕДЖЕННЯ ЗЛОЧИНІВ

у земельній сфері

УПРОДОВЖ РОКУ НА ДНІПРОПЕТРОВЩИНІ ЗЕМЕЛЬНІ ПРАВОВІДНОСИНИ БУЛИ ПРІОРИТЕТНИМИ В РОБОТІ ОРГАНІВ ПРОКУРАТУРИ. СУДИ ЗАДОВОЛЬНИЛИ 413 ПОЗОВІВ У ЦІЙ СФЕРІ НА 96 МЛН 305 ТИС. ГРН — ТОРІК ЦЕЙ ПОКАЗНИК ДОБІГВ ЛИШЕ 9 МІЛЬЙОНІВ. ЗАБЕЗПЕЧЕНО РЕАЛЬНЕ ВИКОНАННЯ СУДОВИХ РІШЕНЬ НА 94 МЛН 986 ТИС. ГРН, ДЕРЖАВІ ПОВЕРНУТО 1990 ГА ЗЕМЛІ. ДЕТАЛЬНІШЕ ПРО ЦЕ, А ТАКОЖ ПРО ЗМІНИ, ЯКІ ПРИВНОСИТЬ У ДІЯЛЬНІСТЬ ПРОКУРОРІВ НОВИЙ КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ, РОЗПОВІДАЄ НАЧАЛЬНИК ВІДДІЛУ ЗАХИСТУ ІНТЕРЕСІВ ГРОМАДЯН І ДЕРЖАВИ В СФЕРІ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН ПРОКУРАТУРИ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ, ЮРИСТ 1 КЛАСУ АНТОНІНА МЕЛЬНИКОВА.

Особливу увагу ми звернули на посилення нагляду за додержанням законів органами державної влади та місцевого самоврядування. На це зорієнтували й міських та районних прокурорів. Як свідчить практика, протягом останніх років через недостатню урегульованість у чинному законодавстві порядку виділення громадянам земельних ділянок, саме у цій сфері побільшало службових злочинів, вчинених працівниками органів місцевого самоврядування та районних управлінь земельних ресурсів.

Протягом року органи прокуратури Дніпропетровської області порушили дев'ять кримінальних справ стосовно посадових осіб Держкомзему за фактами незаконної реєстрації державних актів, підробок довідок про нормативну грошову оцінку земельних ділянок із заниженням коефіцієнтів нарахування орендної плати, внаслідок чого бюджет недоотримав мільйони гривень.

Так, прокуратурою області розслідувано та направлено до суду кримінальну справу відносно голови та секретаря земельної комісії однієї із сільських рад, які склали та видали завідомо неправдиві рішення сесії про передачу у власність громадянам 124 земельних ділянок, а голова сільради, знаючи, що громадяни із заявами про відведення їм земельних ділянок не зверталися і такі рішення на сесії ніколи не приймалися, документи підписав.

На підставі рішень сесії сільської ради були видані державні акти на право власності на земельні ділянки, які начальник відділу Держкомзему, зловживаючи своїм службовим становищем, підписав, отримавши за це близько п'яти тисяч доларів хабара. Внаслідок цих злочинних дій із власності держави незаконно вибули 124 земельні ділянки площею 27,23 га вартістю понад 5,5 мільйона гривень. Обвинувачуваням загрожує позбавлення волі на строк від 7 до 12 років з конфіскацією майна.

■ — **3 ваших слів, цього року майже повністю забезпечено виконання судових рішень, внаслідок чого державі повернуто до двох тисяч гектарів. Яким чином цього вдалося досягти?**

— Лише завдяки налагодженому контролю за виконанням судових рішень з боку прокурорів.

Крім того, суди області закрили провадження майже 40 справ у зв'язку з добровільним поверненням відповідачами земельних ділянок, сплатою нарахованих збитків тощо. Чимало земельних ділянок повернуто під час розслідування кримінальних справ органами прокуратури.

ДОВІДКОВО

Земельним фондом області розпоряджаються 22 районні ради, 18 — районних у містах, 13 міських — міст обласного значення, 7 міських — міст районного значення, 40 селищних рад, 288 сільських рад, а також 22 місцеві державні адміністрації.

ФАКТ

За 11 місяців 2012 року органи прокуратури області внесли 26 подань та приписів на адресу органів Держкомзему, за результатами розгляду яких до відповідальності притягнуто 27 посадових осіб, в тому числі чотирьох начальників територіальних відділів.

Як наприклад: у вересні слідче управління прокуратури області закінчило досудове слідство та направило до суду кримінальну справу за фактом шахрайства, вчиненого групою посадових осіб, внаслідок чого незаконно були отримані державні акти на 35 земельних ділянок лісового фонду на території двох сільрад Новомосковського району: Орлівшанської — 0,5 га та Піщанської — 7,62 га. Державі було завдано збитків на 17,5 млн грн.

Встановлено, що люди, на яких були оформлені державні акти на право власності на земельні ділянки, нічого про це не знали. Тому ще під час досудового слідства більшість їх добровільно написали заяви про відмову від права власності на них, і рішенням сесії Новомосковської районної ради землі лісового фонду повернули державі. На решту ділянок заявлені позови до суду.

До речі, у тому ж районі, і зокрема, на території Орлівшанської сільради, скоєно ще один злочин, за яким розпочате кримінальне провадження відносно колишнього голови сільради і начальника районного відділу Держкомзему, у зв'язку з незаконним виведенням 9,35 га землі, чим державі спричинено 1,9 млн грн збитків. Без проектів землеустрою та відповідної документації, на підставі сфальсифікованих рішень сільської ради 42 громадянам були видані підроблені державні акти на право власності на земельні ділянки для будівництва та обслуговування житлових будинків, господарських будівель і споруд. Досудове розслідування триває.

■ — Складається враження, що найбільш «криміналізовані» земельні відносини у Новомосковському районі...

— Я б так не сказала... Прокурори активно працюють в усіх районах: десь більше займаються сільгоспугіддями, десь — лісами, у містах — наданням в оренду землі під забудову, розміщенням малих архітектурних форм. Новомосковський район частіше згадується, бо це ласий шматочок — є землі лісового, водного фонду, рекреаційного призначення. Саме тут «відвоювали» найбільшу за площею ділянку — майже 1148 га водного фонду вартістю понад 10 млн грн. Дніпропетровський апеляційний господарський суд задовольнив апеляційну скаргу Новомосковського міжрайонного прокурора і визнав недійсним розпорядження Новомосковської районної державної адміністрації, яка цю ділянку на території Піщанської сільської ради відвела ТОВ «Фірма ВВ» для рибогосподарських потреб.

Але не менш важлива функція прокуратури, закріплена наказом Генерального прокурора, — вивчення рішень і розпоряджень органів місцевого самоврядування і виконавчої влади щодо виділення земельних ділянок. Ця робота насамперед спрямована на попередження злочинів.

На жаль, органи виконавчої влади вищого рівня та органи місцевого самоврядування не повною мірою використовують свої повноваження для того, щоб вчасно скасувати незаконні розпорядження місцевих державних адміністрацій, а також рішення та акти виконавчих

органів місцевих рад. А це у подальшому ускладнює повернення земель у державну власність.

За неповний рік прокурори оформили 314 подань та приписів, за якими до відповідальності притягнуто 163 осіб, з них 104 — з органів державного контролю, також відшкодовано 9,2 млн грн, задоволено 377 протести.

Наприклад, прокуратурою області подано протест на розпорядження Синельниківської райдержадміністрації, яка передала в тимчасове користування земельні ділянки загальною площею майже 1000 га, що належать на правах приватної власності померлим громадянам. Протест задоволено, незаконне розпорядження скасовано.

Дніпропетровська міжрайонна природоохоронна прокуратура опротестувала рішення Дніпропетровської міської ради, яка дала згоду ТОВ «ІКП ОЛІГАРХ» на розробку проекту землеустрою для розташування гольф-клубу. Протест також задоволено, рішення скасовано, як результат — попереджено незаконне виведення із лісового фонду майже 76 гектарів земель.

■ — Щось міняється у вашій роботі із набранням чинності нового Кримінального процесуального кодексу України?

— Згідно з новим Кримінальним процесуальним кодексом України прокурор здійснює нагляд за додержанням законів при проведенні досудового розслідування у формі процесуального керівництва. За кожним кримінальним провадженням буде призначений прокурор, який здійснюватиме процесуальне керівництво з моменту реєстрації заяви чи повідомлення про злочин у Єдиному реєстрі досудових розслідувань до винесення рішення суду. Така правова позиція запроваджена відповідно до європейських стандартів діяльності органів прокуратури.

Чи позначиться це якимось на нашій роботі? Прокуратура зберігає свої функції по здійсненню нагляду за додержанням і застосуванням законів при проведенні досудового розслідування, як у формі дізнання, так і досудового слідства. Зазнали вдосконалення лише форми та методи їх здійснення.

Уже працює Єдиний державний реєстр досудових розслідувань: в Україні його впровадили за півроку, тоді як іншим європейським державам на це знадобилося два-три роки. Це гарантує більшу прозорість і забезпечує від корупційних дій: якщо справа занесена в єдиний реєстр, то щодо неї вже неможливі жодні маніпуляції.

Крім того, вдосконалено повноваження та розширено можливості органів прокуратури при здійсненні нагляду за додержанням і застосуванням законів. Зокрема, працівники прокуратури отримали доступ до баз даних контролюючих органів, що значно прискорює проведення перевірок та підвищує їх результативність.

**Тетяна КОЛЯДИНСЬКА,
Володимир ЗВІРКО**

Дніпропетровськ